

De karperstand van zaken

Karperbeheer is de kunst van het beïnvloeden van omvang en samenstelling van de karperstand. De meest toegepaste vorm van karperbeheer is het uitzetten van karper. Bij de Belangenvereniging Verantwoord Karperbeheer (BVK) www.karperbeheer.nl hebben ze daar een hobby/studie/specialisme van gemaakt. En met mooie gevolgen: zonder de slimme en verantwoorde karperuitzettingen van de afgelopen twintig jaar zou de moderne karpervisserij er heel anders voor hebben gestaan.

Voor we als karper/visstandbeheerders claimen dat karperpopulaties puur en alleen aan actief karperbeheer (uitzettingen) te danken zijn, is een flinke relativering nodig. Naar schatting ruim 90% van de in Nederland en Vlaanderen levende karpers betreft verwilderde, in de natuur geboren, karpers. Je hoeft maar naar gratis karperfabrieken zoals de Oostvaarderplassen en de ondiepe polders van Noord-Holland te kijken, met dichtheden tot over 1000 kg per ha, en je snapt direct dat daarbij vergeleken onze uitzettingen getalsmatig niet eens zo veel voorstellen. Die (semi)natuurlijke bestanden zijn nauwelijks doelwit van de moderne karpervisser: voor verwilderde schubs van maximaal 10 kg krijg je nog maar weinig karpervissers in of uit z'n tent. Vissen met de pen in ondiepe polders is al bijna een soort folklorevisserij geworden. 'Magazinewaardige' karpervisserij speelt zich voornamelijk af in circuitwateren, plassen, vijvers, meren en betaalwateren. Wateren waar veelal schaars beschubde snelgroeiers de dienst uitmaken. In dergelijke wateren wordt natuurlijke aanwas van karper eerder als lastig ervaren.

Misschien nauwelijks nog 'magazinewaardig' zo'n polderschub, maar ze kunnen ons bij de BVK best bekoren (foto: Filip Matthys)

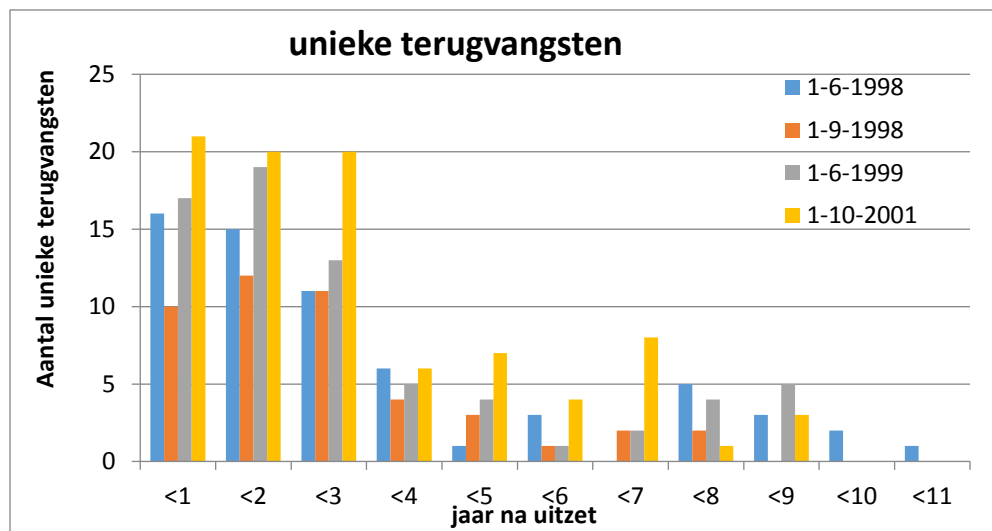
Karpervissers aan zet

Je vergeet al snel waar we met karperbeheer in de lage landen vandaan zijn gekomen. Vóór 2000 was de samenstelling en omvang van een karperstand in plassen, vijvers en meren veelal afhankelijk van toevalligheden. Oude terloopse en vergeten hsv-uitzettingen gaven soms verrassend spectaculaire resultaten. Echter, de meeste wateren waren als gevolg van omvangrijke uitzettingen tussen 1960 en 1990 - met de ogen van nu - 'peppie- of runwateren' waar je vooral véél kon vangen. De bezetting van de meeste wateren in de lage landen was destijds gewoon te hoog om grote karpers voort te brengen. Bovendien moesten we het in Nederland doen met OVB-schubs en Valkenswaardspiegels: prachtige vissen, maar wat betreft groei geen haantjes de voorste. Voor een goeie kans op karpers van 20 kg of meer moest je voor 2010 toch echt nog naar Frankrijk of die paar wateren waar iedereen van wist.

Vanaf 2000 hebben we met verenigde karpervissers (De KSN, het VBK en de BVK) getimmerd aan een betere, mooiere karperstand in Nederland en België. Bedenk daarbij wel dat geen van die verenigingen visrechten heeft op openbaar water en zijn voor het daadwerkelijke beheer (uitzetten en onttrekken van karper) afhankelijk van hsv's, federaties en de overheid. Deze visrechthebbende partijen hoeven zich niets aan te trekken van onze visie op karperbeheer. Dat dat in de loop van de jaren toch meer en meer is gebeurd mogen we als verenigde karpervissers opvatten als waardering voor onze inzet en opgedane ervaring en deskundigheid.

SKP-monitoring

Het leidt geen twijfel dat het fenomeen Spiegelkarperprojecten belangrijk is geweest in die ontwikkeling. Met SKP-monitoring kunnen karpers hun gehele leven gevolgd worden. Op zich is dat al bijna een garantie voor verantwoorde keuzes. Eindelijk hoefden we niet meer alles aan te nemen over karperbeheer maar konden we de effecten van uitzettingen zelf onderzoeken. Bovendien bewees SKP zich als de sleutel die op lang gesloten deuren van hsv's, federaties en waterbeheerders paste en nog steeds past. Zowel visstand- als waterbeheerders konden en kunnen met eigen ogen zien hoe serieus en verantwoord verenigde karpervissers omgaan met het water en de visstand. SKP is wat de BVK betreft dus een middel om blijvend te koesteren.

Serius bezig zijn: voorbeeld van een grafiek op basis van meldingen van karpervissers

Ja, het klopt dat waterschappen tegenwoordig, met de rekenhulp van Sportvisserij Nederland in de hand, al gauw instemmen met uitzettingen als het effect van uitzettingen beneden de afgesproken

normen blijft. SKP-monitoring wordt dus niet van boven opgelegd, maar dat betekent niet dat we monitoring en beheer moeten overlaten aan anderen. Denk maar even terug aan de tijd dat de OVB en 'witvisbestuurders' het uitzetbeleid bepaalden. Wij vinden het van het grootste belang dat wij karpervissers actief betrokken blijven bij beslissingen over het gevoerde karperbeheer. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het jaarlijks meebeslissen over uitzethoeveelheden, uitzetlocaties, het gekozen karpertype en de kweker/bloedlijn. Met de resultaten van SKP-monitoring in de hand staan we sterk. Gelukkig hebben de meeste federaties en grote hsv's tegenwoordig karpercommissies die een flinke vinger in de karperbeheerpap hebben.

Karpervissers gaan voor variatie. De BVK staat ervoor

Grote karper: doel of gevolg?

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat zodra er nevenbelangen (bijvoorbeeld van commerciële aard) in het spel zijn de invloed op karperbeheer van de BVK veel kleiner is. Betaalwateren hebben hun eigen afwegingen. Grote karpers vormen bij de BVK geen doel op zich en zeker geen doel dat alle middelen heiligt, net zo min als het vangen van véél karper dat is. Grote karper zou in onze visie altijd een (bij)product van verantwoord karperbeheer moeten zijn. Dat beheer moet passen in de gegeven omstandigheden en de (andere) functies van het water. Dus meebewegen met de natuur en bijsturen waar nodig, in plaats van een karperbestand 'opdringen aan een water'. Met betaalwateren waar een overbezetting aan karpers door de beheerders en klanten doorlopend worden vet gemest hebben wij niks. Hetzelfde geldt voor karpervijvers die worden ingericht om recreatievissers zoveel mogelijk karpers op een dag te laten vangen.

Toch zien we ook bij (meer) commerciële wateren wel positieve ontwikkelingen. De lange tijd gebruikelijke overzettingen van door beroepsvissers in open water gevangen karpers naar karperputten/betaalwateren behoren gelukkig (bijna) tot het verleden. Men weet natuurlijk ook dat we door die SKP-monitoring alles in de gaten kunnen houden!

Metamorfose op open water

'Geef karpers de ruimte' is het motto van de BVK en dat motto komt het best tot z'n recht op het open water in Nederland en België. Hand in hand met de verbetering van de waterkwaliteit van onze

rivieren en open meren en plassen, is de aanwas van karper sinds 2000 daar drastisch teruggelopen en dat schiep juist ruimte voor uitzettingen. Achteraf gezien was er geen beter moment om in te stappen met onze mega-SKP's. Denk bijvoorbeeld aan het IJssel-project (2000) het Friese boezem SKP (vanaf 2005), SKP randmeren (2005) en het SKP Benedenrivieren (2013). Het karpervissen op dat soort grote watercomplexen zal nooit heel gemakkelijk worden, maar door de uitzettingen met allerlei karpertypen/rassen en bloedlijnen is de beloning er tegenwoordig wel naar.

Eerste SKP-uitzetting in zuidelijke randmeren in 2005

Persoonlijk weerzien twaalf jaar na uitzetting in zuidelijke randmeren

We kunnen het als verenigde karpervissers hebben over de spectaculaire stijging van het aantal meldingen van karpers van meer dan 20kg van dergelijke watercomplexen, maar evengoed kunnen we met gepaste trots wijzen op de variatie aan karpertypen/rassen/bloedlijnen die we (vooral sinds 2014) met de SKP's op open water aan het creëren zijn. De karperstand van open(baar) water is zo langzamerhand letterlijk en figuurlijk een afspiegeling aan het worden van wat we twintig jaar geleden voor ogen hadden: een gevarieerd en goed gedijend karperstand, met prachtige vissen, fraai beschubde spiegels van verschillende rassen en bloedlijnen, echte rijenkarpers, lederkarpers en robuust gebouwde edelschubs.

Wim Hanegraaf ving deze prachtspiegel van SKP Benedenrivieren (uitgezet november 2015) in 2020 circa 75 km plus een stuw naar het oosten (foto: Wim Hanegraaf)

Matching Community

Hoe we weten dat die uitgezette karpers goed gedijen mag geen geheim meer zijn. We volgen ze aan de hand van terugmeldingen van (met name) karpervissers. Goddank dat bijna alle spiegelkarpers van open water sinds 2000 even op de fotoplank hebben gelegen voor ze zijn gaan zwemmen. Inmiddels zijn dat vele duizenden plankfoto's. Daarvan was tussen 2005 en 2014 echter 90% zwak beschud. Dat moest uiteindelijk wel tot een 'matchinfarct' leiden.

De BVK bedacht ruim twee jaar geleden een matchingsysteem waarbij door het koppelen van uitzetbestanden en het samenwerken bij matching, de crisis nu redelijk te boven is gekomen. Dat samenwerkingsverband heet de Matching Community. Een toenemend aantal SKP's deelt hun plankfoto's op de beschermde One Drive van de Matching Community en het aantal matchers dat matchen als hobby heeft omarmd stijgt gelukkig navenant.

Gedeeld > Matching Com... > 02 - Projecten

00 - Template Instantie 16 apr. 2019	01 - Zuidwest Nederland 11 jan.	02 - Betuwe 7 nov. 2018	03 - Friese Boezem 3 jan.	04 - Rijnlands Boezem 3 jan.	05 - Veluwe Randmeren 13 mei 2019
06 - IJmeer 10 mei 2019	07 - Zuidelijke Randmer... 10 mei 2019	08 - IJssel 10 mei 2019	10 - Schermerboezem 8 jun. 2019	11 - Amstel- en Vecht... 3 sep. 2019	12 - Nederrijn-Lek 5 mrt.
13 - KGO 15 aug. 2019	14 - Eem en Valleikanaal 25 aug. 2019	15 - Midden Nederland 6 sep. 2019	16 - Spiegelplas 17 dec. 2019	17 - Oude Rijn 4 feb.	18 - ARK plus zijwateren... 19 dec. 2019

'De one drive herbergt intussen vele duizenden plankfoto's'

Melden

Het valt mij vaak op dat degenen die zich inzetten voor verantwoord karperbeheer geen applaus verwachten. Ze doen het omdat het een geweldig gevoel geeft dat je met gerichte karperuitzettingen als het ware een hengel in de toekomst uitwerpt. Het is als voorvoeren op een veelbelovende stek. We verkneukelen ons nu alweer bij het effect van de nieuwste uitzetlichtingen!

Wat elke karperbeheerder wel heel graag wil is voeling houden met de achterban: de karpervissers in het veld. Dat kan natuurlijk door er zelf op uit te gaan maar mocht je het nog niet weten: door het melden van een spiegelkarper (met foto van linkerflank) van open water draag je al een steentje bij aan het mooier maken van de karperstand van de lage landen.

Download de app hier <https://skp.karperbeheer.nl/> zet 'm op je telefoon en meld m die spiegelkarper van openbaar water. Wij matchen 'm voor je en/of zorgen dat-ie bij het betreffende SKP terecht komt.

Samen zorgen we voor een nóg mooiere karpertoekomst!

Joris Weitjens